

**VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS DALIES KAUPIMO
PENSIJŲ FONDO LUMINOR PENSIJA 3
2017 M. METINĖS ATASKAITOS IR
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA**

TURINYS

I. BENDROJI INFORMACIJA	6
II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĘ	6
III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO	6
IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ	6
V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRĄŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI	7
VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS	7
GRYNŲJŲ AKTYVŲ ATASKAITA	8
GRYNŲJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA	9
AIŠKINAMASIS RAŠTAS	10
VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS	31
VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI	31
IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ	31
X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS	31
XI. KITA INFORMACIJA	32
XII. ATSAKINGI ASMENYS	32

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

„Luminor pensija 3“ dalyviams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome UAB „Luminor investicijų valdymas“, įregistruotos Lietuvos Respublikoje (toliau – Valdymo įmonė), valdomo valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo Luminor pensija 3, (toliau – Fondas) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2017 m. gruodžio 31 d. gryųjų aktyvų ataskaita ir tą dieną pasibaigusį metų gryųjų aktyvų pokyčių ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką bei kitą aiškinamąją informaciją, pateikiamą 8 – 30 puslapiuose, auditą.

Mūsų nuomone, 8 – 30 puslapiuose pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Fondo 2017 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jo tą dieną pasibaigusį metų gryųjų aktyvų pokyčius pagal Lietuvos Respublikos verslo apskaitos standartus.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau – TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Fondo pagal Tarptautinės buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų audito procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Investicijų portfelio vertinimas

2017 m. gruodžio 31 d. Fondas turėjo 154.767 tūkst. EUR vertės tikrąją vertę vertinamų investicijų į perleidžiamuosius vertybinius popierius kaip nurodoma Fondo grynųjų aktyvų ataskaitoje bei finansinių ataskaitų 3-oje pastaboje. Vertinant Fondo investicijas tikrąją vertę naudojamos aktyvių rinkų vertybinių popierių kainos ar kita viešai prieinama informacija (investicijų į nekotiruojamų fondų vienetus atveju). Šis dalykas yra svarbus mūsų auditui dėl sumų reikšmingumo, kadangi investicijos į perleidžiamuosius vertybinius popierius sudaro apytiksliai 96% viso Fondo turto, apskaityto 2017 m. gruodžio 31 d. grynųjų aktyvų ataskaitoje, ir reikšmingų svarstymų, nustatant investicijų į nekotiruojamų investicinių fondų vienetų, tikrąją vertę.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Be kitų procedūrų, mūsų audito procedūros apėmė tikrąją vertę vertinamų perleidžiamųjų vertybinių popierių įsigijimo, apskaitos ir pardavimo procesų vidaus kontrolės sistemos testavimą, patvirtinimų iš trečiųjų šalių gavimą dėl visų perleidžiamųjų vertybinių popierių pozicijų kiekių ir egzistavimo, bei vertinimo proceso supratimą. Mes perskaičiavome visų perleidžiamųjų vertybinių popierių tikrąsias vertes metų pabaigai, priklausomai nuo vertybinių popierių rūšies:

- 1) kiekvienos perleidžiamųjų vertybinių popierių pozicijos kiekį padauginome iš jų rinkos kainos, mūsų patikrintos išoriniuose šaltiniuose arba remiantis kita viešai prieinama informacija, investicijų į nekotiruojamų investicinių fondų vienetus atveju;
- 2) mūsų atliktų procedūrų rezultatus palyginome su perleidžiamųjų vertybinių popierių vertę, nurodyta Fondo 2017 m. gruodžio 31 d. grynųjų aktyvų ataskaitoje.

Galiausiai, mes vertinome finansinėse ataskaitose pateikiamų susijusių atskleidimų pakankamumą.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos verslo apskaitos standartus, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Fondo gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei reikalinga) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Fondą ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Fondo finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Fondo vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.

► Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonų dėl Fondo gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Fondas negalės toliau tęsti savo veiklos.

► Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

Valdymo įmonės akcininkų sprendimu 2008 m. buvome pirmą kartą paskirti atlikti Fondo finansinių ataskaitų auditą. Mūsų paskyrimas atlikti Fondo finansinių ataskaitų auditą Valdymo įmonės akcininkų sprendimu atnaujinamas kiekvienais metais ir bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 10 metų.

Suderinimas su audito ataskaita

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Valdymo įmonei.

Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Fondui suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų nei finansinių ataskaitų audito paslaugų.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partnerė yra Asta Štreimikienė.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Asta Štreimikienė
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000382

2018 m. kovo 29 d.

I. BENDROJI INFORMACIJA

1. Duomenys apie Pensijų fondą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita

Ataskaita parengta už laikotarpį nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.

3. Duomenys apie valdymo įmonę

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

4. Duomenys apie depozitoriumą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Grynųjų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

Aiškinamojo rašto 1 pastaba.

6. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

Aiškinamojo rašto 2 pastaba.

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

7. Atskaitymai iš pensijų turto

Aiškinamojo rašto 6 pastaba.

8. Mokėjimai tarpininkams

Aiškinamojo rašto 7 pastaba.

9. Informacija apie visus susitarimus dėl mokėjimų pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius (jų teikėjas, vertė, suteiktų prekių ir (ar) paslaugų pobūdis ir kt.)

Nebuvo

10. Konkretus pavyzdys, iliustruojantis atskaitymų įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai. Pavyzdyje pateikti skaičiavimai, kiek būtų atskaityta (eurais) nuo pensijų fondo dalyvio įmokų esant dabartiniam atskaitymų dydžiui ir kokią sumą jis atgautų po 1, 3, 5, 10 metų, jei būtų investuota 2 896 Eur, o metinė investicijų grąža – 5 proc.

	Po 1 metų	Po 3 metų	Po 5 metų	Po 10 metų
Sumokėta atskaitymų, Eur	29	90	155	344
Sukaupta suma, jei nebūtų atskaitymų	3 041	3 353	3 696	4 718
Sukaupta suma, esant dabartiniam atskaitymų dydžiui	3 012	3 259	3 525	4 291

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis

Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

12. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Aiškinamojo rašto 4 pastaba.

13. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai

Nebuvo

14. 11 punkte nurodytų išvestinių finansinių priemonių rūšis, su jomis susijusi rizika, kiekybinės ribos ir metodais, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika

Nebuvo

15. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančių įsipareigojimų bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Nebuvo

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ (TĘSINYS)

16. Analizė, kaip turimas investicinių priemonių portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją
Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

17. Veiksniai, per ataskaitinį laikotarpį turėjusieji didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams

Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRĄŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

18. Pensijų fondo lyginamasis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

19. To paties laikotarpio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos ir lyginamojo indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per paskutinius dešimt fondo veiklos metų, išdėstyti palyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei dešimt metų, pateikti to laikotarpio, kurį portfelis buvo valdomas, metinę investicijų grąžą. Prie palyginamosios lentelės pridėti joje pateiktų apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagramą ir rodiklių paaiškinimus

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

20. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų grąžos prognozės, nurodyti prognozuotą dydį, palyginti neatitikimus su faktine grąža ir pateikti galimas neatitikimų priežastis

-

21. Vidutinė investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis (jei jis pasirinktas) per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų (vidutinė grynoji investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis apskaičiuojami kaip geometrinis, atitinkamai, metinių grynųjų investicijų grąžos, metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis). Kiekvienam fondo tipui pildoma lentelė:

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

22. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką

-

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS

23. Pensijų fondo finansinės ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais sudaro:

23.1. grynujų aktyvų ataskaita

23.2. grynujų aktyvų pokyčių ataskaita

23.3. aiškinamasis raštas

Luminor investicijų valdymas UAB

Įmonės kodas 226299280, Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva

Pensijų fondas Luminor pensija 3

GRYNŲJŲ AKTYVŲ ATASKAITA

2017 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	TURTAS		161 429 392	141 515 473
I.	PINIGAI	3, 4	912 361	1 051 720
II.	TERMINUOTIEJI INDĖLIAI		5 750 000	5 900 000
III.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		-	-
III.1.	Valstybės išdo vekseliai		-	-
III.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
IV.	PERLEIDŽIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI	3, 4, 5	154 767 028	134 563 753
IV.1.	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai		85 420 317	75 928 681
IV.1.1.	Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		78 826 826	68 883 133
IV.1.2.	Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		6 593 490	7 045 548
IV.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.3.	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos		69 346 711	58 635 072
V.	GAUTINOS SUMOS		3	-
V.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	-
V.2.	Kitos gautinos sumos		3	-
VI.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
VI.1.	Investicinis turtas		-	-
VI.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
VI.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ĮSIPAREIGOJIMAI		267 379	114 594
I.	Finansinio ir investicinio turto pirkimo įsipareigojimai		-	-
II.	Įsipareigojimai kredito įstaigoms		-	-
III.	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
IV.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokėtinos sumos		127 018	114 594
V.	Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai		140 361	-
C.	GRYNIEJI AKTYVAI	1	161 162 013	141 400 879

10-30 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Šarūnas Ruzgys

2018 m. kovo 29 d.

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

2018 m. kovo 29 d.

Luminor investicijų valdymas UAB

Įmonės kodas 226299280, Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva

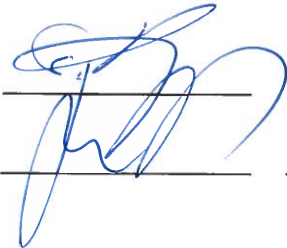
Pensijų fondas Luminor pensija 3

GRYNŲJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA

2017 m.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE	1	141 400 879	123 926 729
II.	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS			
II.1.	Dalyvių įmokos į fondą	9	19 263 870	17 027 734
II.2.	Iš kitų fondų gautos sumos*	9	3 256 024	1 968 311
II.3.	Garantinės įmokos		-	-
II.4.	Palūkanų pajamos		-	1 259
II.5.	Dividendai		52 215	68 337
II.6.	Pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	5	8 407 041	6 179 976
II.7.	Pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		-	20 006
II.8.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelnas		-	-
II.9.	Kitas grynųjų aktyvų vertės padidėjimas		28 789	64 499
	PADIDĖJO IŠ VISO:		31 007 939	25 330 122
III.	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖS SUMAŽĖJIMAS			
III.1.	Išmokos fondo dalyviams	9	829 798	446 588
III.2.	Išmokos kitiems fondams	9	6 918 197	5 190 311
III.3.	Nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	5	1 858 301	841 299
III.4.	Nuostoliai dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		135 662	-
III.5.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostoliai		-	-
III.6.	Valdymo sąnaudos:		1 507 843	1 382 743
III.6.1.	Atlyginimas valdymo įmonei	6	1 504 846	1 377 774
III.6.2.	Atlyginimas depozitoriumui		-	-
III.6.3.	Atlyginimas tarpininkams		2 943	4 941
III.6.4.	Audito sąnaudos		-	-
III.6.5.	Kitos sąnaudos		54	28
III.7.	Kitas grynųjų aktyvų vertės sumažėjimas		-	-
III.8.	Sąnaudų kompensavimas (-)		(2 996)	(4 969)
III.9.	Pelno paskirstymas		-	-
	SUMAŽĖJO IŠ VISO:		11 246 805	7 855 972
IV.	GRYNŲJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	1	161 162 013	141 400 879

10-30 puslapiuose pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis

Generalinis direktorius	Šarūnas Ruzgys		2018 m. kovo 29 d.
Vyriausioji finansininkė	Dalia Markūnienė		2018 m. kovo 29 d.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendroji dalis

Pagrindiniai duomenys apie Pensijų fondą

Pensijų fondo pavadinimas:	Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo Pensijų fondas Luminor pensija 3	
Pensijų fondo įsteigimo data:	2003 m. rugsėjo 11 d.	
Valdymo įmonė:	Pavadinimas:	Luminor investicijų valdymas UAB
	Buveinės adresas:	Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva
	Įmonės kodas:	226299280
	Tel.:	(8-5) 2393 444
	Fax:	(8-5) 2393 473
	Elektroninio pašto adresas:	investicija@luminor.lt
	Pensijų fondo valdytojas:	Luminor investicijų valdymas UAB
Depozitoriumas:	Depozitoriumo pavadinimas:	Luminor Bank AB
	Buveinės adresas:	Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva
	Įmonės kodas:	112029270
	Tel.:	(8-5) 2393 444
	Faks.:	(8-5) 2393 783
Audito įmonė:	UAB „Ernst & Young Baltic“	
	Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335	
	Subačiaus g. 7, Vilnius, Lietuva	
Ataskaitinis laikotarpis:	nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.	

Apskaitos politika

Luminor investicijų valdymas UAB (toliau – Bendrovė arba Valdymo įmonė), tvarkydama pensijų fondo buhalterinę apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujasi verslo apskaitos standartais (VAS), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir kitais teisės aktais. 2011 metais pradėtas taikyti 39 verslo apskaitos standartas „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos“.

Finansinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis veiklos tęstinumo principu ir prielaida, kad Fondas artimiausioje ateityje galės tęsti savo veiklą.

Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, Bendrovė vadovaujasi bendroju apskaitos principu – įmonės principu. Tai reiškia, kad kiekvienas finansines ataskaitas sudarantis pensijų ir investicinis fondas laikomas atskiru apskaitos vienetu ir kad į finansines ataskaitas įtraukiama tik to fondo turtas, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai. Todėl apskaitoje vieno fondo ūkinės operacijos registruojamos atskirai nuo kito fondo operacijų. Pensijų ir investiciniams fondams teikiamos atskiros finansinės ataskaitos.

Pensijų ir investicinių fondų metinės finansinės ataskaitos tikrinamos nepriklausomo auditoriaus.

Pensijų ir investicinių fondų metinės ir pusmetinės finansinės ataskaitos viešai skelbiamos teisės aktų nustatyta tvarka.

Finansinės ataskaitos sudaromos naudojant Lietuvos Respublikos piniginių vienetą eurą.

Fondo finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Šiose finansinėse ataskaitose pateikiami suminiai skaičiai dėl apvalinimo gali nesutapti su juos sudarančių skaičių suma.

Pagrindiniai fondo investavimo principai

Pagrindinis Pensijų fondo investicinės politikos principas yra maksimalus ilgalaikis pensijų fondo dalyviams priklausančio turto augimas. Pensijų fondo turtas yra investuojamas pagal Pensijų fondo taisykles bei pagal galiojančius įstatymus ir teisės aktus, siekiant maksimalios naudos Pensijų fondo dalyviams. Tikintis maksimalaus ilgalaikio pelningumo, ne daugiau kaip 50 proc. visų Pensijų fondo grynųjų aktyvų gali būti investuota į perleidžiamuosius nuosavybės vertybinius popierius ar į kolektyvinio investavimo subjektų (investicinių fondų), investuojančių į perleidžiamuosius nuosavybės vertybinius popierius, išleistus vertybinius popierius. Likvidumo užtikrinimui bei rizikos sumažinimui, ne mažiau kaip 50 proc. Pensijų fondo turto bus investuota į perleidžiamuosius skolos, pinigų rinkos bei kitus fiksuotų pajamų instrumentus.

Pagrindiniai fondo investavimo principai (tęsinys)

Pensijų fondo investavimo strategija apima Europos Sąjungos bei kitus geografinius regionus, kurie atitinka Įstatymuose nustatytus reikalavimus bei Pensijų fondo taisykles.

Pensijų fondo vieneto pokytis yra lyginamas su lyginamuoju indeksu, kuris pasirenkamas vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir tvirtinamas Bendrovės valdyboje.

Pensijų fondo dalyviai su lyginamojo indekso sudarymo tvarka gali susipažinti darbo dienomis nuo 8 val. 30 min. iki 15 val. Bendrovės buveinėje Konstitucijos pr. 21A, Vilniuje, bei Luminor Bank AB klientų aptarnavimo padaliniuose. Taip pat interneto svetainėje www.luminor.lt skelbiama: lyginamųjų indeksų sudėtys; sudėtinį lyginamąjį indeksą sudarančių indeksų svarių pasirinkimo pagrindimas; linijinė diagrama, vaizduojanti perskaičiuotų vieneto verčių ir lyginamojo indekso reikšmių dinamiką nuo lyginamojo indekso skaičiavimo pradžios.

Bendrovė gali investuoti Pensijų fondo turtą į:

1. perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, kuriais prekiaujama rinkose, kurios pagal Vertybinių popierių rinkos įstatymą laikomos reguliuojamomis ir veikiančiomis Europos Sąjungos valstybėje narėje.
 2. perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, kuriais prekiaujama pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, esančiose šalyse, kurios priklauso Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai¹.
 3. pinigų rinkos priemonės, kurios nėra įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, tuo atveju jeigu tų priemonių emitentas ir emisija yra reguliuojami siekiant apsaugoti investuotojus ir jų santaupas ir jeigu tos priemonės atitinka LR teisės aktų nustatytus reikalavimus;
 4. išleidžiamus naujus perleidžiamuosius vertybinius popierius, jeigu emisijos sąlygose yra numatytas įsipareigojimas įtraukti šiuos vertybinius popierius į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir jeigu bus įtraukta į prekybą ne vėliau kaip per 1 metus nuo išleidimo.
 5. investicinius vienetus ir akcijas kolektyvinio investavimo subjektų, kurie tenkina įstatymų nustatytus reikalavimus.
 6. ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui padėtus indėlius, kuriuos galima atsiimti pareikalavus, esančius kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra Lietuvos Respublikoje, Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne blogesnė kaip Europos Sąjungoje.
 7. pinigų rinkos priemones, kuriomis reguliuojamoje rinkoje neprekiuojama, jei tų priemonių emisija ar emitentas yra reguliuojami siekiant apsaugoti investuotojus ir jų santaupas ir jeigu tos priemonės tenkina Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme nustatytus reikalavimus.
 8. išvestines finansines priemones, skirtas Pensijų fondo rizikai valdyti.
 9. rizikos kapitalo rinkas, jeigu subjektas, įskaitant kolektyvinio investavimo subjektus, per kurį investuojama, atitinka šias sąlygas:
 - 9.1. vykdoma subjekto ir (ar) jo valdytojo priežiūra arba yra įtvirtinti kiti priežiūros institucijai priimtini adekvačią subjekto kontrolę užtikrinantys instrumentai;
 - 9.2. nuostoliai, kuriuos Pensijų fondas gali patirti turėdamas subjekto finansines priemones, yra ne didesni negu už juos sumokėta pinigų suma;
 - 9.3. jeigu subjektas yra priežiūrimas priežiūros institucijos, priežiūros institucija dvišalio susitarimo pagrindu bendradarbiauja su atitinkama užsienio valstybės priežiūros institucija, kai ši valstybė nėra valstybė narė arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narė.
 10. į kitus finansinius instrumentus aprašytus Įstatymuose.
- Pensijų fondo investicijų portfelio diversifikavimas yra vykdomas pagal galiojančius įstatymus ir Pensijų fondo taisykles. Papildomai investuojamam Pensijų fondo turtui keliami šie reikalavimai:
1. Ne daugiau kaip 50 procentų nuo grynujų Pensijų fondo aktyvų vertės galima investuoti į perleidžiamuosius nuosavybės vertybinius popierius ar į kolektyvinio investavimo subjektų, investuojančių į perleidžiamuosius nuosavybės vertybinius popierius, kurie atitinka Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, išleistus vertybinius popierius ar investicinius vienetus.
 2. Į perleidžiamuosius skolos vertybinius popierius bei pinigų rinkos priemones galima investuoti iki 100 procentų Pensijų fondo aktyvų vertės.
 3. Investicijos į indėlius gali sudaryti iki 100 procentų Pensijų fondo aktyvų vertės.

¹ Australijos (Australijos VP birža); Čilės (Santjago VP birža); Japonijos (Tokijo VP birža, Osakos VP birža); Jungtinių Amerikos Valstijų (Amerikos akcijų birža (Amex), Čikagos pasirinkimo sanderių birža (Chicago Board of Options Exchange, CBOE), Čikagos prekių birža (Chicago Mercantile Exchange, CME), Niujorko akcijų birža (NYSE), National Association of Securities Dealers, Inc. (NASDAQ), Chicago Board of Trade, JAV Vyriausybės vertybinių popierių rinka, organizuota pirminių dilerių ir reguliuojama Niujorko Federalinių rezervų banko; Kanados (Toronto VP birža); Korėjos (Seulo VP birža); Norvegijos (Oslo VP birža); Šveicarijos (Šveicarijos VP birža, Ciuricho VP birža, Ženevos VP birža, Bazelio VP birža); Islandijos (Islandijos VP birža); Izraelio (Tel Avivo VP birža); Meksikos (Meksiko VP birža); Naujosios Zelandijos (Naujosios Zelandijos VP birža); Turkijos (Stambulo VP birža).

Pagrindiniai fondo investavimo principai (tęsinys)

4. Į vieno emitento perleidžiamuosius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones gali būti investuota ne daugiau kaip 5 procentai pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų, išskyrus šio straipsnio 5, 9 ir 10 dalyse numatytus atvejus.

5. Į vieno emitento perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones gali būti investuota daugiau kaip 5 procentai, bet ne daugiau kaip 10 procentų grynųjų aktyvų, su sąlyga, kad tokių investicijų bendra suma nebus didesnė kaip 40 procentų grynųjų aktyvų (šis apribojimas indėliams netaikomas).

6. Į įmonių, priklausančių grupei, kuri turi sudaryti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, finansines priemones ir indėlius gali būti investuota ne daugiau kaip 20 procentų grynųjų aktyvų.

7. Investicijos į indėlius vienoje kredito įstaigoje negali sudaryti daugiau kaip 20 procentų Pensijų fondo turtą sudarančių grynųjų aktyvų.

8. Bendra investicijų į vieno asmens išleistus perleidžiamuosius vertybinius popierius, pinigų rinkos priemones ar indėlius suma negali būti didesnė kaip 20 procentų Pensijų fondo turtą sudarančių grynųjų aktyvų.

9. Investicijos į valstybės, kurios kredito reitingas ne mažesnis negu Lietuvos Respublikos, išleistus arba garantuotus perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones negali būti didesnės kaip 35 procentai pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų. Gavus atskirą priežiūros institucijos leidimą į šioje dalyje numatytus vieno emitento perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones galima investuoti iki 100 procentų pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų. Tokiu atveju, kai vieno emitento perleidžiamieji vertybiniai popieriai ar pinigų rinkos priemonės sudaro daugiau nei 35 procentus pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų, turi būti investuota ne mažiau kaip į 6 tokio emitento išleistas perleidžiamųjų vertybinių popierių emisijas, o į vienos emisijos perleidžiamuosius vertybinius popierius investuota ne daugiau kaip 30 procentų grynųjų aktyvų, bei dalyvių interesai turi būti pakankamai apsaugoti.

10. Investicijos į obligacijas, išleistas tokios Europos Sąjungos valstybėje registruotą buveinę turinčios kredito įstaigos, kuri, siekiant apsaugoti obligacijų savininkų interesus, yra tos valstybės specialiai prižiūrima pagal teisės aktus, o iš obligacijų leidimo gauta suma visam obligacijų galiojimo laikui investuojama į tokį turtą, kurio pakaktų patenkinti obligacijų savininkų reikalavimus, ir iš kurio – emitento nemokumo atveju – obligacijų savininkų reikalavimai išmokėti pagrindinę sumą ir palūkanas būtų patenkinti pirmumo teise, negali būti didesnės kaip 25 procentai grynųjų aktyvų. Kai į tokias vieno emitento obligacijas investuojama daugiau kaip 5 procentai grynųjų aktyvų, bet ne daugiau kaip 25 procentai grynųjų aktyvų, bendra tokių investicijų suma negali būti didesnė kaip 80 procentų grynųjų aktyvų.

11. Bendra investicijų į bendrovių, kurioms nėra suteiktas kredito reitingas, arba į bendrovių su žemesniu negu investiciniu reitingu obligacijas ar kitų formų ne nuosavybės vertybinius popierius vertė negali viršyti 20 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų.

12. Šio straipsnio 9 ir 10 dalyse numatyti vertybiniai popieriai ir pinigų rinkos priemonės nėra įskaitomi skaičiuojant investicijas, kurioms pagal šio priedo 5 dalį taikoma maksimali leistina 40 procentų riba. Šio straipsnio 1–11 dalyse numatytos ribos negali būti sudedamos, todėl investicijų į vieno asmens išleistus vertybinius popierius, pinigų rinkos priemones, indėlius suma, negavus atskiro priežiūros institucijos leidimo, kaip, kad aprašyta 9 dalyje, negali būti didesnė kaip 35 procentai Pensijų fondo turtą sudarančių grynųjų aktyvų.

13. Iki 20 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų gali būti investuojama į Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų neatitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetų ar akcijas, jeigu tokie kolektyvinio investavimo subjektai atitinka teisės aktų nustatytas sąlygas. Į kiekvieną šiame Fondo taisyklių punkte nurodytas sąlygas atitinkantį kolektyvinio investavimo subjektą gali būti investuota ne daugiau kaip 5 procentai Pensijų fondo grynųjų aktyvų.

14. Rizikos kapitalo rinkose taip, kaip apibrėžta Fondo taisyklėse, gali būti investuota ne daugiau kaip 30 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų. Subjektai, per kuriuos pensijų turtas investuojamas į rizikos kapitalo rinkas ir kurie nėra laikomi kolektyvinio investavimo subjektais, laikytini emitentais finansinių priemonių portfelio diversifikavimui taikomų reikalavimų prasme.

15. Iš viso rizikos kapitalo rinkose taip, kaip apibrėžta Fondo taisyklėse, ir į Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų neatitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetų ar akcijas, jeigu tokie kolektyvinio investavimo subjektai atitinka teisės aktų nustatytas sąlygas, gali būti investuota ne daugiau kaip 30 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų.

16. Pensijų fondo turtas į Bendrovės arba susijusių valdymo įmonių valdomų kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetų ar akcijas gali būti investuojamas tik grynųjų aktyvų verte.

Papildomai, Bendrovė vykdyt visus kitus investavimo reikalavimus nustatytus įstatymuose.

Finansinės rizikos valdymo metodai

Investuojant Pensijų fondo turtą yra susiduriama su įvairiomis finansinėmis rizikomis ir siekiant sumažinti jų poveikį Pensijų fondo veiklai jos bus atitinkamai kontroliuojamos.

Kredito rizika – rizika patirti nuostolius dėl perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti kredito riziką, didžioji dalis Pensijų fondo lėšų bus investuojamos į žemos rizikos (investicinio reitingo) perleidžiamuosius skolos popierius.

Akcijų kainos rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių akcijų kainų svyravimų. Akcijų kainos rizika mažinama užtikrinant Fondo taisyklėse ir įstatymuose numatytą diversifikavimo ir kitų apribojimų vykdymą.

Finansinės rizikos valdymo metodai (tęsinys)

Palūkanų normos rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių palūkanų pokyčių, kurie gali turėti įtakos perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių kainoms. Sieksime, kad Pensijų fondo turtą sudarančių perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių ir pinigų rinkos priemonių vidutinė trukmė atitiktų Pensijų fondo dalyvių vidutinę sutarties trukmę.

Valiutos kurso pokyčio rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutos kurso pokyčio euro atžvilgiu, kuris sąlygoja neigiamą turto, laikomo ta užsienio valiuta, pokytį. Siekiant sumažinti valiutų kurso pokyčių riziką didžioji dalis lėšų bus investuojama eurais.

Rinkos likvidumo rizika – rizika patirti nuostolius dėl mažo rinkos likvidumo, kuris neleidžia parduoti perleidžiamuosius vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones norimu laiku ir už norimą kainą, arba apskritai atima galimybę parduoti turimą turtą (investiciją). Siekiant sumažinti rinkos likvidumo riziką daugiausiai bus investuojama į tuos perleidžiamuosius vertybinius popierius, kurie kotiruojami pripažintose pasaulio biržose ar rinkose arba kurių kainą reguliariai skelbia vertybinių popierių tarpininkai ar visuotinės informavimo priemonės.

Sandorio šalies rizika – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus, kurie buvo įgyti sudarant sandorį. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, Bendrovė sudarys sandorius su žemos rizikos (investicinio reitingo) kredito institucijomis, o jų nesant, su patikimais partneriais, specializuojančiais atitinkamoje srityje.

Atsiskaitymų rizika – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorį metu sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti atitinkamų lėšų ar vertybinių popierių, nors ta sandorio šalis sandoriu įgytus įsipareigojimus jau yra patenkinusi. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, prekybinėje veikloje bus naudojamos mokėjimų agento paslaugomis, arba prekybinė veikla bus vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotiniai pripažinti principai.

Akcijų kainos, palūkanų normų, valiutos kurso, kredito rizikos gali būti valdomos naudojant išvestines finansines priemones: išankstinius, ateities, apsigėitimo, pasirinkimo sandorius ir priemones bei jų derinius. Akcijų kainos rizika taip pat gali būti valdoma sudarant akcijų indeksų ateities sandorius, jeigu pastebima pakankama atitinkamo akcijų indekso koreliacija su Pensijų fondo investicijų dalimi. 2016 m. ir 2017 m. šiomis priemonėmis nebuvo naudotasi.

Grynujų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai

Grynujų aktyvų padidėjimas tai:

1. Dalyvių įmokų į fondą straipsnyje parodoma į pensijų fondą gautų kaupiamųjų pensijų įmokų suma.
2. Iš kitų fondų gautų sumų straipsnyje parodoma iš kitų investicinių fondų ar pensijų fondų gautos ir gautinos dalyviui priklausančios sumos, kai dalyvis pereina į pensijų fondą iš kitų pensijų fondų.
3. Garantinių įmokų straipsnyje parodoma gautų ir gautinų garantinių įmokų suma, jeigu trečia šalis yra įsipareigojusi garantuoti tam tikrą pajamingumą.
4. Palūkanų pajamų straipsnyje parodomas finansinio turto, kai jis negali būti patikimai įvertintas tikrąja verte, palūkanos. Amortizuota savikaina įvertinto finansinio turto palūkanų pajamos apskaičiuojamos taikant apskaičiuotų palūkanų metodą.
5. Dividendų straipsnyje parodomi nuosavybės vertybinių popierių dividendai (gauti bei paskelbti).
6. Pelno dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo straipsnyje parodomas pinigų rinkos priemonių, vertybinių popierių, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės padidėjimo ir jų pardavimo sandorių pelnas, įskaitant ir tikrąją vertę įvertinto turto vertės pokytį dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.
7. Pelno dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi teigiami pasikeitimai, susidarę atsiskaitant užsienio valiuta, finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo iš naujo įvertinant užsienio valiuta gautinas ir mokėtinas sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.
8. Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelno straipsnyje parodomas teigiamas tikrosios vertės pasikeitimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turtą ir finansinį įsipareigojimą. Pasikeitimas parodomas to laikotarpio, kada atsiranda, ataskaitoje.
9. Kito grynujų aktyvų vertės padidėjimo straipsnyje parodomas pelnas dėl finansinių įsipareigojimų vertės sumažėjimo, delpinigių pajamos, kitos pajamos ir kituose šios ataskaitos straipsniuose neparodytas grynujų aktyvų vertės padidėjimas.

Grynujų aktyvų sumažėjimas tai:

1. Išmokų fondo dalyviams straipsnyje parodoma per ataskaitinį laikotarpį iš pensijų fondo sąskaitos sumokėtos ar privalomos mokėti išmokos.
2. Išmokų kitiems fondams straipsnyje parodoma kitiems subjektams sumokėtos ar privalomos mokėti pensijų fondo dalyviui priklausančios pinigines lėšas, kai dalyvis pereina į kitą pensijų fondą.
3. Nuostolių dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo straipsnyje parodomi pinigų rinkos priemonių, vertybinių popierių, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės sumažėjimo (nuvertėjimo) ir pardavimo nuostoliai, jeigu tokių yra. Taip pat įtraukiamas ir tikrąją vertę įvertinto turto vertės pokytis dėl užsienio valiutos kursų pasikeitimo. Panaikinus praėjusiais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintus nuostolius dėl vertės sumažėjimo ar jų dalį, nuostolių sumažėjimas taip pat parodomas šiame straipsnyje.
4. Nuostolių dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi neigiami pasikeitimai, susidarę atsiskaitant užsienio valiuta, dėl finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo, įvertinant užsienio valiuta gautinas ir mokėtinas sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.

Grynųjų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai (tęsinys)

5. Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostolių straipsnyje parodomas neigiamas tikrosios vertės pasikeitimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turtą ir finansinį įsipareigojimą. Pasikeitimas parodomas to laikotarpio, kada jis atsiranda, ataskaitoje. Kartu su finansiniu turtu ir finansiniu įsipareigojimu, atsirandančiais iš išvestinės finansinės priemonės sandorių, parodomos susijusios ataskaitinio laikotarpio šių sandorių sudarymo išlaidos.

6. Valdymo sąnaudų straipsnyje parodomos pensijų fondo ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, nustatytos Pensijų fondo taisyklėse.

7. Kito grynųjų aktyvų vertės sumažėjimo straipsnyje parodomas kituose ataskaitos straipsniuose neparodytas grynųjų aktyvų vertės sumažėjimas.

8. Sąnaudų kompensavimo straipsnyje parodomos sumos, kuriomis mažinamos subjekto ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, tai yra pensijų fondo taisyklėse nenumatytos arba nustatytas ribas viršijančios išlaidos, kurias apmoka bendrovė. Kompensavimo sumos ataskaitoje parodomos su minuso ženklu.

Atskaitymų valdymo įmonei ir depozitoriumui taisyklės

Atlyginimas Bendrovei už Pensijų fondo valdymą susideda iš pradinio pensijų turto valdymo mokesčio ir metinio pensijų turto valdymo mokesčio:

1. Iš kiekvienos VSDF valdybos Bendrovei pervedamos pensijų įmokos Bendrovė 2016 metais išskaičiavo ne daugiau kaip 0,5 procento pradinio pensijų turto valdymo mokesčio, nuo pervedamos pensijų įmokos. Nuo 2017 metų pradinis pensijų turto valdymo mokestis netaikomas;

2. Iš Pensijų fondo turto Bendrovė išskaičiuoja pensijų turto valdymo mokestį, kurio dydis yra ne daugiau kaip 1 procentas nuo vidutinės metinės Pensijų fondo grynųjų aktyvų vertės. Valdymo mokestis priskaičiuojamas už kiekvieną kalendorinę dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Pensijų fondo turto. Valdymo mokestis už vieną dieną skaičiuojamas nustatyta valdymo mokestį padalinant iš faktinio kalendorinių metų kalendorinių dienų skaičiaus keturių skaičių po kablelio tikslumu. Jei šie atskaitymai per vienerius kalendorinius metus viršija 1 procentą nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaitytų lėšų vidutinės metinės vertės, Bendrovė iki kitų kalendorinių metų 15 dienos perveda perviršį į Pensijų fondo sąskaitą;

3. Konkrečius valdymo mokesčių dydžius nustato Bendrovės valdyba. Informacija dalyviams apie valdymo mokesčių dydžius pateikiama Depozitoriumo interneto puslapyje (www.luminor.lt).

Jei dalyvis pereina į Bendrovės Pensijų fondą iš kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo, nuo iš kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo pervedamų dalyvio piniginių lėšų atskaitymai neišskaičiuojami.

Dalyvio perėjimo į kitą Bendrovės ar kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą išlaidas sudaro tik Bendrovės patiriamos pensijų sąskaitos uždarymo bei lėšų pervedimo išlaidos, jos sudaro iki 0,05 procento dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų ir yra atskaitomos nuo dalyviui pervedamų piniginių lėšų sumos.

Valiutos keitimo sąnaudos, atsiradusios dėl pareigos valiutų sąnaudas buhalterinėje apskaitoje pripažinti pagal oficialų Lietuvos banko skelbiamą euro ir užsienio valiutos santykį, taip pat dengiamos iš pensijų turto.

Bendrovė iš pensijų turto nedengia jokių kitų išlaidų bei neišskaičiuoja jokių kitų atskaitymų, išskyrus atvejus, numatytus Fondo taisyklėse.

Išskaičiuoti atskaitymai tampa Bendrovės nuosavybe.

Investicijų įvertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas

Fondo turto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Fondo turto vertė nustatoma taip:

1. Fondo investicijų tikroji vertė skaičiuojama pagal Lietuvos Banko (toliau – LB) patvirtintą Grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką bei Luminor investicijų valdymas UAB grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką (toliau – Metodika);

2. Aktyvai denominuoti užsienio valiuta perskaičiuojami į eurus pagal LR buhalterinės apskaitos įstatyme ir Apskaitos politikoje nustatytą tvarką;

3. vertybiniai popieriai pripažįstami grynųjų aktyvų ataskaitoje ir jų pripažinimas nutraukiamas taikant atsiskaitymo datos apskaitą.

Grynųjų aktyvų vertės (GAV) skaičiavimo metodika

Pensijų fondo grynųjų aktyvų vertė nustatoma iš Fondo turto rinkos vertės atėmus trumpalaikius ir ilgalaikius finansinius įsipareigojimus. Praėjusios darbo dienos apskaičiuota Pensijų fondo grynųjų aktyvų vertė iki kitos darbo dienos 12.00 val. paskelbiama tinklalapyje www.luminor.lt.

Apskaičiuojant GAV, grynieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose vertinamos pagal nominalią vertę. Įsipareigojimai skaičiuojami pagal Verslo apskaitos standartus. Terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę. Kaupiamos palūkanos apvalinamos pagal matematines taisykles keturių skaičių po kablelio tikslumu.

Naujai išleidžiami vertybiniai popieriai apskaitomi pagal jų nustatytą platinimo kainą atitinkamą Vertinimo dieną.

Apskaičiuojant Pensijų fondo GAV, skolos vertybiniai popieriai, įtraukti į reguliuojamų rinkų ar daugiašalių prekybos rinkų, kurios atitinka fondo Sudarymo dokumentus, sąrašus, vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Generic Pricing (BGN) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina nėra skelbiama imama informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Evaluated Pricing (BVAL) skelbiama vidutinė (Mid) kaina. Jei BGN, BVAL kainos nėra skelbiamos, skolos vertybiniai popieriai vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazės - Bloomberg uždarymo kainą (Frankfurto birža).

Grynujų aktyvų vertės (GAV) skaičiavimo metodika (tęsinys)

Skolos vertybiniai popieriai, įtraukti į NASDAQ OMX Baltic biržos prekybos sąrašus, vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Generic Pricing (BGN) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina nėra skelbiama imama informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Evaluated Pricing (BVAL) skelbiama vidutinė (Mid) kaina. Jei BGN, BVAL kainos nėra skelbiamos, skolos vertybiniai popieriai vertinami pagal paskutinę žinomą vidutinę trijų bankų vidutinių kainų kainą, gautą iki 14.00 val., pirkimo ir pardavimo kainas viešai skelbia Luminor Bank AB, AB bankas "Swedbank", AB SEB bankas. Jeigu kuris nors vienas ar keli bankai neskelbia kurio nors vertybinio popieriaus pirkimo ir pardavimo kainos, tai vidutinė kaina renkama iš likusių bankų vidutinių kainų.

Jei per paskutinįją prekybos sesiją priemonė nebuvo kotiruojama, tikroji vertė nustatoma pagal paskutinę žinomą, tačiau ne daugiau kaip prieš 30 dienų buvusią vidutinę rinkos kainą ar uždarymo kainą, jei nuo paskutinės prekybos dienos neįvyko įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina yra reikšmingai mažesnė ar didesnė nei paskutinė žinoma kaina.

Skolos vertybinių popierių, turinčių atkarpas, tikroji vertė Vertinimo dieną apskaičiuojama prie vertybinio popieriaus kainos pridendant atkarpos išmoką, suapvalintą pagal matematines taisykles aštuonių skaičių po kablelio tikslumu, kuri būtų sukaupta vertinimo dienai pagal informacinę duomenų bazę Bloomberg.

Kolektyvinio investavimo subjektų Investiciniai vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą informacinės duomenų bazės Bloomberg uždarymo kainą. Jei kaina nėra skelbiama iki 10 val., imama paskutinė žinoma viešai paskelbta informacinės duomenų bazės Bloomberg uždarymo kaina.

Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į NASDAQ OMX Baltic biržos prekybos sąrašus, vertinami pagal Vertinimo dieną biržos paskelbtą to popieriaus uždarymo kainą.

Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į kitų šalių reguliuojamų rinkų ar daugiašalių prekybos sistemų, kurios atitinka fondo Sudarymo dokumentus, sąrašus, vertinami pagal Vertinimo dieną biržos paskelbtą to popieriaus uždarymo kainą.

Vertybiniai popieriai bei kolektyvinio investavimo subjektai vertinami iki kitos darbo dienos tarp 9 - 10 val. Bloomberg informacinės sistemos skelbiamomis kainomis (paskutinė žinoma kaina).

Uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjektų pirminis turtas prilygsta sumokėti įmokai. Vėliau turtas pervertinamas gavus fondo finansines ataskaitas. Jeigu turto vertė neigiama, tuomet fondo turta vertiname nuliui. Jeigu pagal gautą finansinę ataskaitą turto vertė yra teigiama, tuomet išskaičiuojama Vieneto vertė, kuri apvalinama 6 vienetų po kablelio tikslumu.

Vieneto vertė perskaičiuojama kiekvieną kartą, kai gaunamos subjekto ketvirtinės finansinės ataskaitos pagal formulę:

$$\frac{T}{N},$$

kur:

T – uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjekto grynojo turto vertė pagal gautas finansines ataskaitas;

N – išskaičiuotas (investuoto turto) uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjekto kiekis fonde.

Sumokėjus papildomas įmokas į fondą vieneto vertė perskaičiuojama pagal šią formulę:

$$\frac{T + D}{N},$$

T – uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjekto turto vertė pagal gautas ketvirtines finansines ataskaitas;

D – sumokėtos papildomos įmokos;

N – išskaičiuotas (investuoto turto) uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjekto kiekis fonde įskaitant sumokėtas įmokas.

Jeigu apskaičiuojant Pensijų fondo GAV nuolat nėra galimybės nustatyti tam tikrų portfelio sudėtyje esančių priemonių vertinimo dienos kainos, yra laikomasi GAV skaičiavimo metodikoje nustatyto paskutinės žinomos kainos kriterijaus.

Jei tie patys vertybiniai popieriai buvo nupirkti ir parduoti tą pačią dieną (Intraday trading), bei atsiskaitymas už juos taip pat įvyksta vienu metu, tai skaičiuojant tos dienos GAV, atvaizduojamas tik tokių sandorių verčių skirtumas.

Naujai įsigyti vertybiniai popieriai į fondo turta įrašomi atsiskaitymo dieną įsigijimo verte ir perkainuojami tą pačią darbo dieną.

Apskaičiuojant GAV, dividendų pajamos pripažįstamos tada, kai yra patvirtintos ir žinomos akcininkų teisės gauti pinigus. Jei nėra galimybės sužinoti apie patvirtintus mokėti Kolektyvinio investavimo subjektų mokamus dividendus, jie pajamomis pripažįstami dividendų gavimo dieną.

Jei priemonė nebuvo kotiruojama daugiau nei 30 dienų iki vertinimo dienos arba buvo kotiruojama rečiau, jos vertė nustatoma taip, kaip priemonių, kuriomis reguliuojamose rinkose ar daugiašalėse prekybos sistemose neprekiaujama.

Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės

Į Fondo sąskaitą pervestos dalyviui priklausančios piniginės lėšos (pensijų įmokos, iš kito Bendrovės pensijų fondo ar kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo pervestos dalyvio lėšos) konvertuojamos į apskaitos vienetus. Dalyvio dalis pensijų fondo turte nustatoma pagal dalyvio sąskaitoje įrašytą apskaitos vienetų skaičių.

Už pervestas lėšas dalyviui apskaičiuojamų apskaitos vienetų skaičius nustatomas pagal formulę:

$$AVS = \frac{PPL - A}{AVV}$$

AVS – apskaitos vienetų skaičius;

PPL – į dalyvio sąskaitą pervestos piniginės lėšos;

A – Taisyklių nustatyti atskaitymai;

AVV – apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama nustatyta tvarka.

Apskaitos vienetų skaičius apvalinamas pagal matematines taisykles iki 4 skaičių po kablelio.

Apskaitos vienetai į pinigines lėšas konvertuojami piniginių lėšų pervedimo dienos apskaitos vieneto verte. Pervedamų piniginių lėšų suma apskaičiuojama pagal formulę:

$$PPLS = (AVS * AVV) - PA$$

PPLS – pervedamų piniginių lėšų suma;

AVS – apskaitos vienetų skaičius;

AVV – apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama nustatyta tvarka;

PA – Taisyklių nustatyti atskaitymai.

Pensijų sąskaitą tvarko Bendrovė elektroniniu būdu, užtikrindama Pensijų sąskaitoje esančios informacijos apsaugą ir konfidencialumą.

Pervestos į Pensijų fondo sąskaitą dalyviui priklausančios lėšos į Apskaitos vienetus konvertuojamos pinigų į Pensijų sąskaitą užskaitymo dienos Apskaitos vieneto verte, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po piniginių lėšų gavimo.

Bendrovė uždaro dalyvio Pensijų sąskaitą pasibaigus dalyvio dalyvavimui Pensijų fonde ir išmokėjus sukauptas lėšas Fondo taisyklių nustatyta tvarka.

AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1. Grynujų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2017 12 31)	Prieš metus (2016 12 31)	Prieš dvejus metus (2015 12 31)
Grynujų aktyvų vertė	161 162 013	141 400 879	123 926 729
Apskaitos vieneto vertė	0,5505	0,5326	0,5171
Apskaitos vienetų skaičius	292 770 622	265 509 544	239 661 936

2. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

	Ataskaitinis laikotarpis 2017 m.		Ataskaitinis laikotarpis 2016 m.	
	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetų)	41 546 082	22 519 894	36 822 560	18 910 642
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	14 285 003	7 747 995	10 974 951	5 636 899
Skirtumas	27 261 078	14 771 899	25 847 608	13 273 742

Pensijų fondas Luminor pensija 3
2017 m. metinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

3. Investicijų portfelio struktūra

2017 m. gruodžio 31 d.

Kodas	Emitento (KIS, kredit įstaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISIN kodas / Prieemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra nominali vertė, EUR	Bendra įsigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Palūkanų norma, %	Rinka (šaltinis), pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	KIS tipas*	Išpirkimo / konvertavimo data / terminas	Dalis GA, %
2	Ne nuosavybės vertybiniiai popieriai													
2.2	Ne nuosavybės vertybiniiai popieriai, įtraukti													
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000650038	EUR	15 000		1 500 000	1 497 030	1 498 529	0.34			2022.09.27	0.93
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000650020	EUR	80 000		8 000 000	8 058 242	8 069 955	0.10			2021.05.04	5.01
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000670010	EUR	45 000		4 500 000	4 539 452	4 536 667	0.51			2023.06.29	2.81
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000650012	EUR	29 103		2 910 300	2 918 263	2 970 841	0.00			2020.05.27	1.84
-	Lietuvos Respublika	LT	LT1000607017	EUR	73 434		7 343 400	7 952 174	7 921 155	0.13			2021.08.28	4.92
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000610057	EUR	266 201 344		2 662 013	3 062 263	3 354 177	0.29			2022.05.17	2.08
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000607087	EUR	156 047 266		1 560 473	1 703 970	1 717 049	0.04			2020.10.03	1.07
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000607061	EUR	166 409 870		1 664 099	1 818 958	1 787 149	-0.02			2019.10.25	1.11
	Iš viso:				588 901 017		30 140 285	31 550 352	31 855 522					19.77
2.3	Ne nuosavybės vertybiniiai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose													
-	Airijos respublika	IE	IE00B28HXX02	EUR	79 100 000		791 000	909 487	830 113	-0.61			2018.10.18	0.52
-	Airijos respublika	IE	IE00B60Z6194	EUR	32 000 000		320 000	393 545	372 430	-0.47			2020.10.18	0.23
-	AS Latvenergo	LV	LV0000801777	EUR	483		483 000	499 736	508 162	0.94			2022.06.10	0.32
-	AS Latvenergo	LV	LV0000801165	EUR	592		592 000	621 458	633 466	0.55			2020.05.22	0.39
-	Austrijos Respublika	AT	AT00000A105W3	EUR	1 500		1 500 000	1 656 600	1 656 144	0.01			2023.10.20	1.03
-	Austrijos Respublika	AT	AT0000A12B06	EUR	220		220 000	228 488	223 579	-0.61			2018.10.19	0.14
-	Belgijos Karalystė	BE	BE0000308172	EUR	40 000 000		400 000	490 652	485 007	-0.28			2022.03.28	0.30
-	Čekijos Respublika	CZ	XS0541140793	EUR	100		100 000	117 084	115 370	-0.26			2021.04.14	0.07
-	Čekijos Respublika	CZ	XS0215153296	EUR	640		640 000	749 054	724 193	-0.35			2020.03.18	0.45
-	Čekijos Respublika	CZ	XS0368800073	EUR	250		250 000	283 682	263 446	-0.97			2018.06.11	0.16
-	Eesti Energia AS	EE	XS0235372140	EUR	1 865		1 865 000	2 062 820	2 098 376	0.30			2020.11.18	1.30
-	Eesti Energia AS	EE	XS0763379343	EUR	500		500 000	532 331	521 328	-0.10			2018.10.02	0.32
-	Eesti Energia AS	EE	XS1292352843	EUR	400		400 000	437 337	433 076	1.00			2023.09.22	0.27
-	ELERING	EE	XS0645947457	EUR	1 305		1 305 000	1 437 234	1 365 168	-0.09			2018.07.12	0.85
-	EUROPEAN INVESTMENT BANK	SE	XS0907250509	EUR	400		400 000	405 683	408 122	-0.65			2021.01.15	0.25
-	Latvijos Respublika	LV	LV0000570141	EUR	5 350		5 350 000	5 401 384	5 400 221	0.23			2022.01.27	3.35
-	Latvijos Respublika	LV	LV0000570133	EUR	505		505 000	507 096	514 100	0.03			2020.06.05	0.32
-	Latvijos Respublika	LV	LV0000560076	EUR	2 000		2 000 000	1 998 756	2 000 570	-0.03			2019.02.12	1.24
-	Latvijos Respublika	LV	XS1501554874	EUR	1 550		1 550 000	1 540 031	1 527 111	0.56			2026.10.07	0.95
-	Latvijos Respublika	LV	LV0000560068	EUR	682		682 000	681 536	683 875	-0.52			2018.01.23	0.42
-	Latvijos Respublika	LV	XS0350977244	EUR	605		605 000	704 825	639 064	-1.17			2018.03.05	0.40
-	Latvijos Respublika	LV	XS1017763100	EUR	1 300		1 300 000	1 432 572	1 448 169	-0.29			2021.01.21	0.90
-	Latvijos Respublika	LV	LV0000570125	EUR	210		210 000	215 976	217 724	0.02			2019.11.21	0.14
-	Lenkijos Respublika	PL	XS0371500611	EUR	1 960		1 960 000	2 271 640	2 074 345	-0.59			2018.06.20	1.29
-	Lenkijos Respublika	PL	XS07943399674	EUR	70		70 000	82 864	84 969	0.19			2023.01.19	0.05

Pensijų fondas Lumnor pensija 3
2017 m. metinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

-	Lenkijos Respublika	PL	XS0841073793	EUR	100		100 000	115 935	119 618	0.55			2024.07.09	0.07
-	Lenkijos Respublika	PL	XS0874841066	EUR	770		770 000	805 520	797 330	-0.31			2019.01.15	0.49
-	Lietuvos Respublika UAB	LT	XS1646530565	EUR	600		600 000	589 704	625 791	1.61			2027.07.14	0.39
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000630048	EUR	90 000		9 000 000	8 995 766	9 000 810	0.00			2020.03.29	5.58
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000630022	EUR	29 000		2 900 000	2 925 784	2 935 885	-0.04			2019.03.30	1.82
-	Lietuvos Respublika	LT	XS1310032187	EUR	900		900 000	900 923	953 846	0.50			2025.10.22	0.59
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000630030	EUR	67 000		6 700 000	6 697 835	6 702 848	-0.30			2019.06.01	4.16
-	Olandijos karalystė	NL	NL0010200606	EUR	700 000		700 000	712 810	708 888	-1.11			2018.01.15	0.44
-	Prancūzijos Respublika	FR	FR0011427848	EUR	2 500 000		2 500 000	2 774 303	2 855 609	-1.23			2024.07.25	1.77
-	Rumunijos Respublika	RO	XS0852474336	EUR	1 000		1 000 000	1 151 000	1 100 795	-0.20			2019.11.07	0.68
-	Slovakijos Respublika	SK	SK4120007204	EUR	614 000		614 000	689 009	693 979	-0.43			2020.04.27	0.43
-	Suomijos Respublika	FI	FI4000068663	EUR	200		200 000	207 320	203 219	-0.70			2018.09.15	0.13
-	Suomijos Respublika	FI	FI4000062625	EUR	1 500		1 500 000	1 637 399	1 638 049	-0.04			2023.04.15	1.02
	Iš viso:				155 127 557		51 482 000	53 865 179	53 564 795				33.24	
	Iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:				744 028 574		81 622 285	85 415 531	85 420 317				53.00	
3	Kolektyvinio investavimo subjektai													
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai													
-	Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU	LU1434524259	EUR	1 594	Candriam Luxembourg		2 648 533	3 106 044		www.candriam.com	KIS 3		1.93
-	Candriam SRI-Equity World	LU	LU1434527781	EUR	18 092	Candriam Luxembourg		6 743 473	6 687 570		www.candriam.com	KIS 3		4.15
-	Luminoir Fund - Global SRI-A	LU	LU1047850000	EUR	6 200	Luminoir asset Management SA		699 422	878 938		www.dnb.no/lu	KIS 3		0.55
-	EWART WORLDW SUST-BEA	GB	GB00B7D5XM45	EUR	2 935 558	First State Investments UK Ltd		5 444 608	5 464 247		www.firststate.co.uk	KIS 3		3.39
-	ING (L) - Invest Sustainable Equit Fund	LU	LU0191250769	EUR	18 208	ING Investment Management		5 036 994	6 343 313		www.ingim.com	KIS 3		3.94
-	iShares Euro Government Bond 3-5 yr UCITS ETF	IE	IE00B1FZS681	EUR	18 326	BlackRock Advisors (UK) Limited		3 097 228	3 111 205		www.ishares.co.uk	KIS 1		1.93
-	JPMorgan Funds - JPMorgan Funds - EU Government Bond Fund	LU	LU0355583906	EUR	196 150	JPMorgan Asset Management		3 122 077	3 120 754		www.jpmorganassetmanagement.lu	KIS 1		1.94
-	MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU	LU0914729453	EUR	249	Mirova Funds		3 831 563	4 038 915		www.mirova.com	KIS 3		2.51
-	NATIXIS HAR ASSC USEQ-FLAUSD Fund	LU	LU0130102931	USD	12 032	Natixis Global Asset Management		2 393 358	3 144 409		http://ga.natixis.com/global	KIS 3		1.95
-	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU	LU0602539271	EUR	37 687	Nordea Investment Funds SA		3 190 003	4 677 655		www.nordea.lu	KIS 3		2.90

Pensijų fondas Lumlinor pensija 3
2017 m. metinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

-	Nordea-1 Global Portfolio Fund BP EUR	LU	LU0476541221	EUR	238 860	Nordea Investment Funds SA		4 524 724	5 199 978		www.nordea.lu	KIS 3		3.23
-	Pioneer Fds European Eq Value I EUR ND	LU	LU0313648254	EUR	1 147	Pioneer Asset Management		1 870 479	2 280 413		www.pioneerinvestments.com	KIS 3		1.41
-	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU	LU0209325462	EUR	9 837	Robeco Institutional Asset Mgmt BV		2 667 718	3 553 987		www.robeco.com	KIS 3		2.21
-	SCHRODER INT-GL EM M OP-A-A	LU	LU0279459969	EUR	192 731	Schroder Investment Management S.A.		2 991 417	3 900 878		www.schroders.lu	KIS 3		2.42
-	Triodos Sustainable Equity Fund	LU	LU0309381191	EUR	137 149	Triodos Investment Management B.V.		5 218 010	5 575 117		www.triodos.nl	KIS 3		3.46
-	UBS Equity fund - Global Sustainable	LU	LU0401295539	USD	25 528	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A.		3 547 009	4 624 226		www.ubs.com/funds	KIS 3		2.87
	Iš viso:				3 849 347			57 026 614	65 707 650					40.77
3.2	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai													
-	Lithuania SME Fund	LT	LTF0000SME	EUR	273 997	Baltcap Management		273 997	648 076		www.baltcap.com	KIS 5		0.40
-	LORDS LB BAL TIC FUND III	LT	LTF000LORD	EUR	280 656	UAB Lords LB asset management		279 662	506 640		www.lordslb.lt	KIS 5		0.31
-	LORDS LB BAL TIC FUND IV	LT	LTF004LORD	EUR	1 918 117	UAB Lords LB asset management		2 000 000	2 484 345		www.lordslb.lt	KIS 5		1.54
	Iš viso:				2 472 769			2 553 658	3 639 061					2.26
	Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektų:				6 322 117			59 580 273	69 346 711					43.03
5	Indėliai kredito įstaigose													
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					1 000 000	0.00			2018.05.10	0.62
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					1 000 000	0.00			2018.06.12	0.62
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					2 100 000	0.00			2018.08.14	1.30
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					1 650 000	0.00			2018.09.13	1.02
	Iš viso indėlių kredito įstaigose:								5 750 000					3.57
7	Pinigai													
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					7 982	0.00				0.00
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					763 555	0.00				0.47
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					140 361	0.00				0.09
-	Luminor Bank AB	LT		EUR					463	0.00				0.00
	Iš viso:								912 361					0.57
	Iš viso pinigų:								912 361					0.57
9	Iš viso:								161 429 388					100

3. Investicijų portfelio struktūra (tęsinys)

2016 m. gruodžio 31 d.

Kodas	Emisento (KIS, kredito įstaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra nominali vertė, EUR	Bendra įsigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Palūkanų norma, %	Rinka (Šaltinis), page kurros duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	KIS tipas	Išpirkimo / konvertavimo data / terminas	Dalis GA %
2	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai													
2.2	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar į atitinkamų prekybos sąrašą													
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000650012	EUR	29 103		2 910 300	2 918 263	2 981 927	0.10			2020.05.27	2.11
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000607079	EUR	38 000 000		380 000	423 300	414 816	0.04			2019.08.30	0.29
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000650020	EUR	13 336		1 333 600	1 342 261	1 344 992	0.15			2021.05.04	0.95
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000670010	EUR	13 000		1 300 000	1 332 307	1 311 655	0.51			2023.06.29	0.93
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000607053	EUR	153 707 136		1 537 071	1 725 436	1 696 332	-0.01			2018.03.28	1.20
-	Lietuvos Respublika	LT	LT1000600270	EUR	610		610 000	609 211	640 218	-0.08			2017.09.22	0.45
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000610057	EUR	266 201 344		2 662 013	3 062 263	3 480 835	0.35			2022.05.17	2.46
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000605123	EUR	144 505 329		1 445 053	1 567 126	1 513 008	-0.12			2017.06.07	1.07
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000607087	EUR	156 047 266		1 560 473	1 703 970	1 767 199	0.08			2020.10.03	1.25
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000607061	EUR	166 409 870		1 664 099	1 818 958	1 848 281	0.00			2019.10.25	1.31
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000605131	EUR	288 112 604		2 881 126	2 992 270	2 956 954	-0.09			2017.08.31	2.09
-	Lietuvos Respublika	LT	LT1000607010	EUR	58 794		5 879 400	6 375 461	6 438 909	0.20			2021.08.28	4.55
	Iš viso:				1 213 098 392		24 163 135	25 870 826	26 395 126					18.67
2.3	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose													
-	Airijos respublika	IE	IE008BDLLB38	EUR	273 400 000		2 734 000	3 055 928	2 898 669	-0.70			2017.10.18	2.05
-	Airijos respublika	IE	IE00B28HXX02	EUR	79 100 000		791 000	909 487	870 559	-0.58			2018.10.18	0.62
-	Airijos respublika	IE	IE008B60Z6194	EUR	32 000 000		320 000	393 545	390 368	-0.48			2020.10.18	0.28
-	AS Latvenergo	LV	LV0000801777	EUR	483		483 000	499 736	507 849	1.12			2022.06.10	0.36
-	AS Latvenergo	LV	LV0000801090	EUR	917		917 000	974 437	940 971	0.16			2017.12.15	0.67
-	AS Latvenergo	LV	LV0000801165	EUR	592		592 000	621 458	642 924	0.73			2020.05.22	0.45
-	Austrijos Respublika	AT	AT00000A12B06	EUR	220		220 000	228 488	227 858	-0.70			2018.10.19	0.16
-	Belgijos Karalystė	BE	BE0000308172	EUR	40 000 000		400 000	490 652	503 998	-0.34			2022.03.28	0.36
-	Belgijos Karalystė	BE	BE0000309188	EUR	102 100 000		1 021 000	1 130 451	1 063 664	-0.93			2017.03.28	0.75
-	Čekijos Respublika	CZ	XS0541140793	EUR	100		100 000	117 084	117 960	0.03			2021.04.14	0.08
-	Čekijos Respublika	CZ	XS0215153296	EUR	640		640 000	749 054	747 958	-0.12			2020.03.18	0.53
-	Čekijos Respublika	CZ	XS0368800073	EUR	250		250 000	283 682	276 113	-0.33			2018.06.11	0.20
-	Eesti Energia AS	EE	XS0763379343	EUR	500		500 000	532 331	540 377	0.21			2018.10.02	0.38
-	Eesti Energia AS	EE	XS0235372140	EUR	1 865		1 865 000	2 062 820	2 151 983	0.60			2020.11.18	1.52
-	Eesti Energia AS	EE	XS05235372140	EUR	400		400 000	437 337	426 950	1.43			2023.09.22	0.30
-	Eesti Energia AS	EE	XS1292352843	EUR	1 451		1 451 000	1 491 427	1 480 382	-0.59			2017.09.15	1.05
-	ELERING	LU	EU0000A1G0A04	EUR	1 305		1 305 000	1 437 234	1 427 511	-0.12			2018.07.12	1.01
-	EUROPEAN INVESTMENT BANK	SE	XS0907250509	EUR	400		400 000	405 683	406 984	-0.42			2021.01.15	0.29
-	Latvijos Respublika	LV	XS1501554874	EUR	1 550		1 550 000	1 540 056	1 477 713	0.89			2026.10.07	1.05
-	Latvijos Respublika	LV	LV00000560068	EUR	682		682 000	681 536	685 516	-0.02			2018.01.23	0.48
-	Latvijos Respublika	LV	LV0000570141	EUR	2 564		2 564 000	2 599 655	2 578 725	0.33			2022.01.27	1.82
-	Latvijos Respublika	LV	LV00000570133	EUR	505		505 000	507 096	514 540	0.18			2020.06.05	0.36
-	Latvijos Respublika	LV	LV00000560076	EUR	2 000		2 000 000	1 998 756	1 997 260	0.07			2019.02.12	1.41
-	Latvijos Respublika	LV	XS0747927746	USD	1 610		1 540 228	1 658 406	1 578 066	0.81			2017.02.22	1.12
-	Latvijos Respublika	LV	XS0350977244	EUR	605		605 000	704 825	675 304	-0.55			2018.03.05	0.48
-	Latvijos Respublika	LV	XS1017763100	EUR	610		610 000	682 596	688 337	0.06			2021.01.21	0.49
-	Latvijos Respublika	LV	XS1063399536	EUR	137		137 000	135 993	162 923	0.50			2024.04.30	0.12
-	Latvijos Respublika	LV	LV00000570125	EUR	210		210 000	215 976	221 091	0.11			2019.11.21	0.16

Pensijų fondas Luminor pensija 3
2017 m. metinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

-	Lenkijos Respublika	PL	US731011AR30	USD	1 317		1 259 925	1 478 522	1 439 236	1.78			2019.07.15	1.02
-	Lenkijos Respublika	PL	XS0371500611	EUR	1 960		1 960 000	2 271 640	2 192 051	-0.41			2018.06.20	1.55
-	Lenkijos Respublika	PL	XS0874841066	EUR	770		770 000	805 520	809 108	-0.11			2019.01.15	0.57
-	Lenkijos Respublika	PL	XS0794399674	EUR	70		70 000	82 864	85 476	0.61			2023.01.19	0.06
-	Lenkijos Respublika	PL	XS0841073793	EUR	100		100 000	115 935	118 388	1.04			2024.07.09	0.08
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000630022	EUR	29 000		2 900 000	2 525 784	2 950 230	0.03			2019.03.30	2.09
-	Lietuvos Respublika	LT	XS1310032187	EUR	2 570		2 570 000	2 565 495	2 691 723	0.72			2025.10.22	1.90
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000630030	EUR	38 701		3 870 100	3 866 994	3 867 081	0.03			2019.06.01	2.73
-	Lietuvos Respublika	LT	XS0327304001	EUR	3 228		3 228 000	3 524 959	3 551 872	-0.33			2018.02.07	2.51
-	Lietuvos Respublika	LT	XS0541528682	USD	2 189		2 094 136	2 275 844	2 180 456	1.33			2017.09.14	1.54
-	Olandijos karalystė	NL	NL0010200606	EUR	700 000		700 000	712 810	722 920	-0.75			2018.01.15	0.51
-	Rumunijos Respublika	RO	XS0852474336	EUR	1 000		1 000 000	1 151 000	1 141 479	0.14			2019.11.07	0.81
-	Slovakijos Respublika	SK	SK4120007204	EUR	614 000		614 000	689 009	721 326	-0.42			2020.04.27	0.51
-	Slovakijos Respublika	SK	XS029989813	EUR	38		38 000	40 806	39 711	-0.47			2017.05.15	0.03
-	Suomijos Respublika	FI	FI4000068663	EUR	200		200 000	207 320	206 819	-0.67			2018.09.15	0.15
-	Suomijos Respublika	FI	FI4000062625	EUR	550		550 000	604 084	613 126	-0.15			2023.04.15	0.43
Iš viso:					528 015 289		46 716 389	49 864 314	49 533 555				35.03	
Iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:					1 741 113 681		70 879 524	75 735 141	75 928 681				53.70	
3 Kolektyvinio investavimo subjektai														
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai													
-	Bond Fund Inst Acc EUR	LU	IE0004931386	EUR	84 714	PIMCO Global Advisors (Ireland)		1 923 430	2 004 344			www.pimco.com	KIS 1	1.42
-	Candriam Equities L Sustainable World I Acc EUR	LU	LU0133360593	EUR	24 416	Candriam Luxembourg		7 932 345	8 776 513			www.candriam.com	KIS 3	6.21
-	Luminor Fund - Global SRI-A	LU	LU1047850000	EUR	14 175	Luminor asset Management SA		1 544 112	1 871 721			www.dnb.no/lu	KIS 3	1.32
-	Luminor-GLB Emerging MKT SRI Fund	LU	LU0090738252	USD	823 216	Luminor Asset Management		1 886 120	1 811 342			www.dnb.no/lu	KIS 3	1.28
-	HSBC Euro Govt bond fund	FR	FR0000971293	EUR	584	HSBC Global Asset Management (France)		1 680 000	1 964 738			www.hsbcinvestments.fr	KIS 1	1.39
-	ING (L) - Invest Sustainable Equit Fund	LU	LU0191250769	EUR	17 989	ING Investment Management		4 963 164	5 736 943			www.ingim.com	KIS 3	4.06
-	Shares Euro Government Bond 3-5 yr UCITS ETF	IE	IE00B1FZS681	EUR	5 900	BlackRock Advisors (UK) Limited		1 000 091	997 985			www.ishares.co.uk	KIS 1	0.71
-	JPMorgan Funds - JPMorgan Funds - EU Government Bond Fund	LU	LU0355583906	EUR	123 485	JPMorgan Asset Management		1 972 077	1 959 834			www.jpmorganassetmanagement.lu	KIS 1	1.39
-	NATIXIS HAR ASSC USEQ-FAUSD Fund	LU	LU0130102931	USD	12 032	Natixis Global Asset Management		2 732 453	3 070 771			http://ga.natixis.com/global	KIS 3	2.17
-	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU	LU0602539271	EUR	37 687	Nordea Investment Fund SA		3 190 003	3 622 809			www.nordea.lu	KIS 3	2.56
-	Nordea-1 Global Portfolio Fund BP EUR	LU	LU0476541221	EUR	206 969	Nordea Investment Fund SA		3 870 011	4 060 737			www.nordea.lu	KIS 3	2.87
-	Pioneer Fds European Eq Value I EUR ND	LU	LU0313648254	EUR	1 147	Pioneer Asset Management		1 870 479	2 011 868			www.pioneerinvestments.com	KIS 3	1.42
-	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU	LU0209325462	EUR	14 155	Robeco Institutional Asset Mgmt BV		4 070 374	4 171 661			www.robeco.com	KIS 3	2.95
-	SCHRODER INT-GL EM M OP A-A	LU	LU0279459969	EUR	186 064	Schroder Investment Management S.A.		2 873 289	3 072 013			www.schroders.lu	KIS 3	2.17
-	Triodos Sustainable Equity Fund	LU	LU0309381191	EUR	72 214	Triodos Investment Management B.V.		2 700 000	2 675 522			www.triodos.nl	KIS 3	1.89
-	UBS Equity fund - Global Sustainable	LU	LU0401295539	USD	25 528	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A.		4 049 555	4 247 351			www.ubs.com/funds	KIS 3	3.00

Pensijų fondas Luminor pensija 3
2017 m. metinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

-	UBS ETF MSCI World SRI	LU	LU0629459743	EUR	53 478	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A.	3 621 691	3 889 455		www.ubs.com/funds	KIS 3	2.75
	Iš viso:				1 703 753		51 879 194	55 945 607				39.57
3.2	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai											
-	Lithuania SME Fund	LT	LTF0000SME	EUR	269 309	Baltcap Management	269 309	510 740		www.baltcap.com	KIS 5	0.36
-	LORDS LB BAL TIC FUND III	LT	LTF000LORD	EUR	338 620	UAB Lords LB asset management	337 420	513 855		www.lordslb.lt	KIS 5	0.36
-	LORDS LB BAL TIC FUND IV	LT	LTF004LORD	EUR	1 511 183	UAB Lords LB asset management	1 500 000	1 664 870		www.lordslb.lt	KIS 5	1.18
	Iš viso:				2 119 112		2 106 729	2 689 465				1.90
	Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektų:				3 822 864		53 985 924	58 635 072				41.47
4	Pinių rinkos priemonės											
5	Indėliai kredito įstaigose											
-	Nordea bankas	LT		EUR				1 000 000				0.71
-	Nordea bankas	LT		EUR				1 500 000				1.06
-	Nordea bankas	LT		EUR				2 000 000				1.41
-	Nordea bankas	LT		EUR				500 000				0.35
-	Nordea bankas	LT		EUR				900 000				0.64
	Iš viso Indėlių kredito įstaigose:							5 900 000				4.17
7	Pinigai											
-	Luminor Bank AB	LT		EUR				5 978				0.00
-	Luminor Bank AB	LT		EUR				441 691				0.31
-	Luminor Bank AB	LT		USD				336 540				0.24
-	Nordea bankas	LT		EUR				267 511				0.19
	Iš viso pinigų:							1 051 720				0.74
9	Iš viso:							141 515 473				100

*KIS 1 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į ne nuosavybės vertybinius popierius;
KIS 2 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatytas mišrus (subalansuotas) investavimas;
KIS 3 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į nuosavybės vertybinius popierius;
KIS 4 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į pinigų rinkos priemones;
KIS 5 – visų kitų rūšių KIS (alternatyvaus investavimo, privataus kapitalo, nekilnojamojo turto, žaliavų ir kt.).

3. Investicijų portfelio struktūra (tęsinys)

Remiantis LB patvirtinta Grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodika bei Luminor investicijų valdymas UAB grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo tvarka:

Vertybiniai popieriai bei kolektyvinio investavimo subjektai vertinami iki kitos dienos 10 val. skelbiamomis kainomis, paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną susidarę skirtumas dėl žemiau pateikiamų KIS pervertinimų, nes GAV skaičiavimo datai (2018 m. sausio 2 d. 10 val.) nebuvo atnaujintos minėtų KIS vertės 2017 m. gruodžio 31 dienai:

(Eur)

KIS pavadinimas	ISIN	Vieneto vertė		Vieneto vertės skirtumas
		2017 12 31	2017 12 28	
MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU0914729453	16 084,67	16 190,43	105,7600
Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU1434524259	1 943,75	1 948,66	4,9100
Candriam SRI-Equity World	LU1434527781	366,78	369,65	2,8700
Triodos Sustainable Equity Fund	LU0309381191	40,38	40,65	0,2700
Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU0209325462	362,36	361,30	-1,0600
NATIXIS HAR ASSC USEQF-IAUSD FUND	LU0130102931	259,79	261,33	1,5418
Luminor Fund - Global SR-I-A-EUR	LU1047850000	140,49	141,76	1,2720
LORDS LB BALTIC FUND IV	LTIF004LORD	1,29	1,30	0,0015
LORDS LB BALTIC FUND III	LTIF000LORD	1,80	1,81	0,0028
Lithuania SME Fund	LTIF0000SME	2,62	2,37	-0,2576

Perskaičiavus fondo turtą 2017 gruodžio 31 d. kainomis turtas ir gryniesi aktyvai būtų mažesni 72 244 eurais.

Investicijų portfelis atitinka pensijų fondo taisyklėse numatytą investavimo strategiją: ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Vyriausybės vertybiniai popieriai sudarė 48,91 proc., kiti skolos vertybiniai popieriai – 4,09 proc., pinigai ir indėliai – 4,13 proc. ir investicijos į kolektyvinio investavimo subjektų, investuojančių į akcijų rinkas, vienetų sudarė 43,03 proc. visų pensijų fondo grynųjų aktyvų vertės.

4. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose (%)	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje (%)
Pagal valiutas:				
EUR	153 660 753	95,35	126 851 709	89,71
USD	7 768 635	4,82	14 663 764	10,37
Iš viso	161 429 388	100	141 515 473	100
Pagal geografinę zoną:				
Europos ekonominės erdvės valstybės (Islandija, Norvegija, Lichtenšteinas)	-	-	-	-
Kitos Europos Sąjungos valstybės	99 053 265	61,46	90 237 800	63,82
Japonija	-	-	-	-
Lietuva	62 376 123	38,70	51 277 673	36,26
Kitos šalys	-	-	-	-
Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada	-	-	-	-
Iš viso	161 429 388	100	141 515 473	100
Pagal investavimo objektus:				
Akcijų kolektyvinio investavimo subjektai (akcijų fondai)	69 346 711	43,03	58 635 072	41,47
Vyriausybės VP	78 826 826	48,91	68 883 133	48,71
Kitos obligacijos	6 593 490	4,09	7 045 548	4,98
Pinigai ir terminuotieji indėliai	6 662 361	4,13	6 951 720	4,92
Iš viso	161 429 388	100	141 515 473	100

Pagal kitus kriterijus Fondo investicijos neskirstomos.

5. Investicijų vertės pokytis

2017 metai

Pokytis	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Išigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Grynųjų aktyvų ataskaitos straipsniai						
Terminuotieji indėliai	5 900 000	16 850 000	17 000 000	-	-	5 750 000
Pinigių rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai	75 928 681	34 494 639	25 080 237	722 533	645 300	85 420 317
Vyriausbių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	68 883 133	33 904 935	23 936 740	598 735	623 237	78 826 826
Kiti skolos vertybiniai popieriai	7 045 548	589 704	1 143 496	123 799	22 064	6 593 490
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	58 635 072	19 115 020	14 874 889	7 684 507	1 213 000	69 346 711
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	140 463 753	70 459 660	56 955 126	8 407 041	1 858 300	160 517 027

2016 metai

Pokytis	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Išigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Grynųjų aktyvų ataskaitos straipsniai						
Terminuotieji indėliai	-	5 900 000	-	-	-	5 900 000
Pinigių rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai	65 608 298	28 282 130	19 102 982	1 346 077	204 842	75 928 681
Vyriausbių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	59 437 517	27 337 326	18 876 275	1 186 715	202 150	68 883 133
Kiti skolos vertybiniai popieriai	6 170 781	944 805	226 707	159 362	2 693	7 045 548
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	54 489 335	15 095 014	15 146 720	4 833 899	636 456	58 635 072
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	120 097 633	49 277 144	34 249 702	6 179 976	841 298	140 463 753

6. Atskaitymai iš Pensijų fondo turto

Atskaitymai	Fondo taisyklėse nustatyti maksimalūs dydžiai	Faktiškai taikomi atskaitymų dydžiai	Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma	Per praėjusį ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma
Nuo įmokų	0.5%	0.5%	-****	85 403
Nuo turto vertės	1%	1%	1 504 846	1 292 371
Už keitimą:			1 743	2 351
<i>fondo keitimas toje pačioje bendrovėje daugiau kaip kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	10	10
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	1 729	2 340
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas daugiau kaip kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	5	1
Iš viso			1 506 589	1 380 125
BAR *			0,99%	1,06%
Sąlyginis BIK ir (arba) tikėtinas sąlyginis BIK **			1,38%	1,49%
PAR (portfelio apyvartumo rodiklis)***			41,72%	39,31%

*Bendrasis atskaitymų rodiklis (BAR) apskaičiuojamas bendrąsias veiklos išlaidas, kurias sudaro atskaitymai nuo pensijų įmokų ir nuo pensijų turto, dalijant iš vidutinės atitinkamo laikotarpio grynujų aktyvų vertės.

**Kai daugiau kaip 10 proc. grynujų aktyvų investuota į kitus kolektyvinio investavimo subjektus, apskaičiuojamas sąlyginis BIK ir (arba) tikėtinas sąlyginis BIK, atitinkantis tokią investicijų dalį.

***Portfelio apyvartumo rodiklis – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Fondai, kurių PAR aukštas, patiria didesnes sandorių sudarymo išlaidas.

**** Nuo 2017 metų pradinis pensijų turto valdymo mokestis netaikomas.

6. Atskaitymai iš Pensijų fondo turto (tęsinys)

Papildoma informacija (neaudituota)

Eil. nr.	Pavadinimas	ISIN kodas	KIS vidutinis metinis turtas	KIS dalis vidutinėje metinėje GAV, %	Fondo į kurį investuota BIK, %	BIK dalis tenkanti fondui, %
1	Lithuania SME Fund	LTIF0000SME	607 857	0.40%	1.23%	0.00%
2	HSBC Euro Govt brond fund	FR0000971293	1 069 042	0.70%	0.42%	0.00%
3	Luminor-GLB Emerging MKTS SRI Fund	LU0090738252	549 873	0.36%	1.92%	0.01%
4	NN (L) Global Sustainable Equity	LU0191250769	6 109 464	4.03%	1.64%	0.07%
5	LORDS LB BALTIC FUND III	LTIF000LORD	508 030	0.33%	1.74%	0.01%
6	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU0602539271	4 209 664	2.77%	1.05%	0.03%
7	Luminor Fund - Global SR-I-A-EUR	LU1047850000	1 684 556	1.11%	0.80%	0.01%
8	NATIXIS HAR ASSC USEQF-IAUSD FUND	LU0130102931	3 107 462	2.05%	1.20%	0.02%
9	Pioneer Fds European Eq Value I EUR ND	LU0313648254	2 174 852	1.43%	0.83%	0.01%
10	Pimco Bond Fund Inst Acc EUR	IE0004931386	1 570 367	1.03%	0.46%	0.00%
11	Nordea-1 Global Portfolio BP EUR	LU0476541221	4 570 840	3.01%	1.04%	0.03%
12	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU0209325462	4 214 867	2.78%	0.94%	0.03%
13	UBS Equity fund - Global Sustainable	LU0401295539	4 423 841	2.92%	0.58%	0.02%
14	JPMorgan Funds - JPMorgan Funds - EU Government Bond Fund	LU0355583906	2 198 297	1.45%	0.40%	0.01%
15	Candriam Equities L Sustainable World I Acc EUR	LU0133360593	2 276 519	1.50%	0.73%	0.01%
16	LORDS LB BALTIC FUND IV	LTIF004LORD	1 962 338	1.29%	1.66%	0.02%
17	SCHRODER INT-GL EM M OP-A-A	LU0279459969	3 579 801	2.36%	1.39%	0.03%
18	Triodos Sustainable Equity Fund	LU0309381191	3 483 252	2.30%	0.91%	0.02%
19	iShares Euro Government Bond 3-5 yr UCITS ETF	IE00B1FZS681	2 214 064	1.46%	0.20%	0.00%
20	UBS ETF MSCI World SRI	LU0629459743	1 844 468	1.22%	0.38%	0.00%
21	Candriam SRI-Equity World	LU1434527781	5 877 673	3.87%	0.75%	0.03%
22	Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU1434524259	1 715 088	1.13%	0.80%	0.01%
23	MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU0914729453	1 859 243	1.23%	0.42%	0.01%
24	STEWART WORLDW SUST-BEA	GB00B7D5XN45	1 878 385	1.24%	0.88%	0.01%
	Viso:					0.39%
	Vidutinė metinė fondo GAV			151 736 015		
	BAR					0.99%
	Sąlyginis BIK					1.38%

BIK - bendrasis išlaidų koeficientas apskaičiuojamas bendrąsias veiklos išlaidas, patirtas (priskaičiuotas) per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį, dalijant iš vidutinės to laikotarpio grynujų aktyvų vertės.

GAV - vidutinė kolektyvinio investavimo subjekto ar pensijų fondo laikotarpio grynujų aktyvų vertė.

KIS- kolektyvinio investavimo subjektas.

7. Mokėjimai tarpininkams

Per ataskaitinį laikotarpį (2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.) Bendrovė savo lėšomis sumokėjo 198 130 eurų depozitoriumo mokesčio ir 2 997 eurus už tarpininkavimo paslaugas vertybinių popierių sandoriuose Luminor Bank AB Investicinės bankininkystės departamento Kapitalo rinkų skyriui.

Per praeitą ataskaitinį laikotarpį (2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d.) Bendrovė savo lėšomis sumokėjo 169 501 eurų depozitoriumo mokesčio ir 4 966 eurus už tarpininkavimo paslaugas vertybinių popierių sandoriuose Luminor Bank AB Investicinės bankininkystės departamento Kapitalo rinkų skyriui.

8. Investicijų graža ir investicijų gražos lyginamoji informacija

Pensijų fondo lyginamasis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas
Pensijų fondo lyginamąjį indeksą sudaro:

Nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017m. gegužės 31 d. akcijų dalies lyginamąjį indeksą sudaro MSCI indeksų krepšelis:

- 28% Pasaulio akcijos (MSCI world index)
- 12% Besivystančių rinkų (MSCI Emerging markets)

Skolos vertybinių popierių dalies lyginamąjį indeksą sudaro:

- 60% Bloomberg/EFFAS Bond Indices Euro Govt 3-5 Yr.

Nuo 2017m. birželio 1 d. akcijų dalies lyginamąjį indeksą sudaro MSCI indeksų krepšelis:

- 28% Pasaulio akcijos (MSCI world index)
- 12% Besivystančių rinkų (MSCI Emerging markets)

Skolos vertybinių popierių dalies lyginamąjį indeksą sudaro:

- 60% Bloomberg Barclays Series-E Euro Govt 3-5 Yr Bond.

Fondų lyginamąjį indeksą sudarantys indeksai ir jų svariai parinkti pagal taisyklėse nustatytas Fondų investavimo strategijas.

Apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicijų portfelio metinės investicijų gražos (bendrosios ir grynosios) ir lyginamojo indekso, pokytis palyginti su keliais praėjusiais laikotarpiais:

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš 10 metų ⁹
Apskaitos vieneto vertės pokytis*	3,36%	3,00%	3,25%	3,89%
Lyginamojo indekso reikšmės pokytis ¹ (nuo 2007.07.02)	4,56%	4,99%	3,04%	-
Metinė grynoji investicijų graža ²	3,29%	2,92%	3,27%	2,16%
Metinė bendroji investicijų graža (pildoma papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondui) ³	-	-	-	-
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴	2,46%	4,53%	6,11%	5,84%
Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴	3,53%	6,05%	7,62%	-
Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas ⁵	0,95	0,87	0,99	-
Indekso sekimo paklaida ⁶	1,12%	2,65%	1,30%	-
Alfa rodiklis ⁷	0,48%	(3,46%)	(0,02%)	-
Beta rodiklis ⁸	0,69	1,32	1,05	-

* Apskaičiuojant apskaitos vieneto vertės pokytį, neatsižvelgiama į atskaitymus nuo įmokų.

1. Lyginamasis indeksas – statistinis rodiklis, kuris susideda iš vieno arba kelių visuotinai pripažintų ir plačiai naudojamų nepriklausomų asmenų sudarytų finansinių priemonių indeksų, atspindinčių tam tikrų rinkų ar jų dalių pokyčius;

2. grynoji investicijų graža – papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų graža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į prekybos ir valdymo išlaidas;

3. bendroji investicijų graža – pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų graža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama tik į prekybos išlaidas;

4. standartinis nuokrypis (angl. *standard deviation*) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai arba lyginamojo indekso reikšmės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;

5. koreliacijos koeficientas – rodiklis, kuris parodo vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmių statistinę priklausomybę;

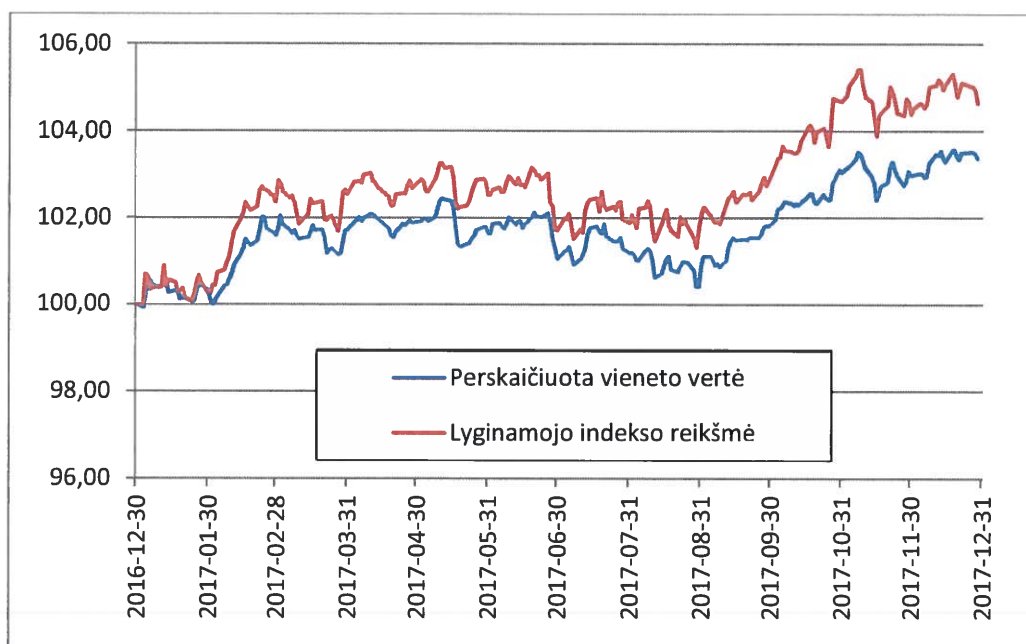
6. indekso sekimo paklaida (angl. *tracking error*) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso pokyčių skirtumų standartinį nuokrypį;

7. alfa – rodiklis, kuris parodo skirtumą tarp pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso pokyčio, esant palyginamam rizikos lygiui;

8. beta – rodiklis, kuris parodo, kiek pasikeičia pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertė pasikeitus lyginamojo indekso reikšmei;

9. fondas veikia 13 su puse metų.

8. Investicijų grąža ir investicijų grąžos lyginamoji informacija (tęsinys)

Vidutinė investicijų grąža, vidutinis subjekto vieneto (akcijos) vertės pokytis ir jo standartinio nuokrypio rodiklis, taip pat vidutinis lyginamojo indekso pokytis per kelis praėjusius laikotarpius:

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų ⁴	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis	3,20%	5,20%	4,24%	4,85%
Vidutinis pensijų fondo lyginamojo indekso reikšmės pokytis (nuo 2007.07.02)	4,19%	5,59%	3,67%	3,40%
Vidutinė grynoji investicijų grąža ¹	3,16%	5,10%	4,04%	3,59%
Vidutinė bendroji investicijų grąža (pildoma papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondui) ²	-	-	-	-
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ³	4,36%	5,20%	4,97%	4,74%

1. grynoji investicijų grąža – papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į prekybos ir valdymo išlaidas;

2. bendroji investicijų grąža – pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama tik į prekybos išlaidas;

3. vieneto vertės pokyčių standartinis nuokrypis – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;

4. fondas veikia 13 su puse metų.

9. Gautos ir išmokėtos lėšos

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendra gautų lėšų suma		22 519 894	18 996 045
Periodinės įmokos į pensijų fondą	iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	19 263 870	17 027 734
	paties dalyvio įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-	-
	darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-	-
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		-	-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos		-	-
Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės*	336 344	106 377
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	2 919 680	1 861 934
Kitos gautos lėšos (kitos įmokos), iš viso		-	-

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendra išmokėtų lėšų suma		7 747 995	5 636 899
Pensijų išmokos	vienartinės išmokos dalyviams	430 319	274 650
	periodinės išmokos dalyviams	-	-
	išmokos anuiteto įsigijimui	210 851	24 436
Į kitus pensijų fondus pervestos lėšos	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	377 849	507 099
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	6 546 129	4 683 212
Išstojusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų atveju)		-	-
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		182 847	147 502
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (kitos įmokos) šaltinį ir išmokėtų lėšų sumą, iš viso		-	-

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

24. Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje		74 129	73 484
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	345	362
	dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-	-
	kiti dalyviai	73 898	73 767
	Iš viso	74 243	74 129
Dalyvių skaičiaus pokytis		114	645

25. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendras prisijungusių dalyvių skaičius		3 620	3 865
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą		1 904	2 599
Iš kitų pensijų fondų atėję dalyviai	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės*	87	42
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	1 629	1 224

26. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius		3 506	3 220
Į kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	90	131
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	3 134	2 893
Baigusį dalyvavimą dalyvių skaičius	išstojusių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-	-
	sulaukusį nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusį teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	167	112
	dalyvių, pasinaudojusį Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	17	11
	mirusių dalyvių	98	73

27. Pensijų fondo dalyvių struktūra pagal amžių ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

		Dalyviai pagal amžių				
		iki 30	nuo 30 iki 45	nuo 45 iki 60	nuo 60	iš viso
Dalyvių skaičius	iš viso	11 921	39 787	20 837	1 698	74 243
	vyrų	6 582	20 689	9 979	931	38 181
	moterys	5 339	19 098	10 858	767	36 062
Dalyvių dalis, %	iš viso	16%	54%	28%	2%	100%
	vyrų	9%	28%	13%	1%	51%
	moterys	7%	26%	15%	1%	49%

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

28. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos lėšos

9 pastaba

29. Išmokėtos lėšos

9 pastaba

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

30. Jei pensijų fondo taisyklėse yra įsipareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą, nurodomas garantuojamo pajamingumo dydis ir kita svarbi informacija

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

31. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Pensijų fondo reikmėms nebuvo skolintasi.

XI. KITA INFORMACIJA

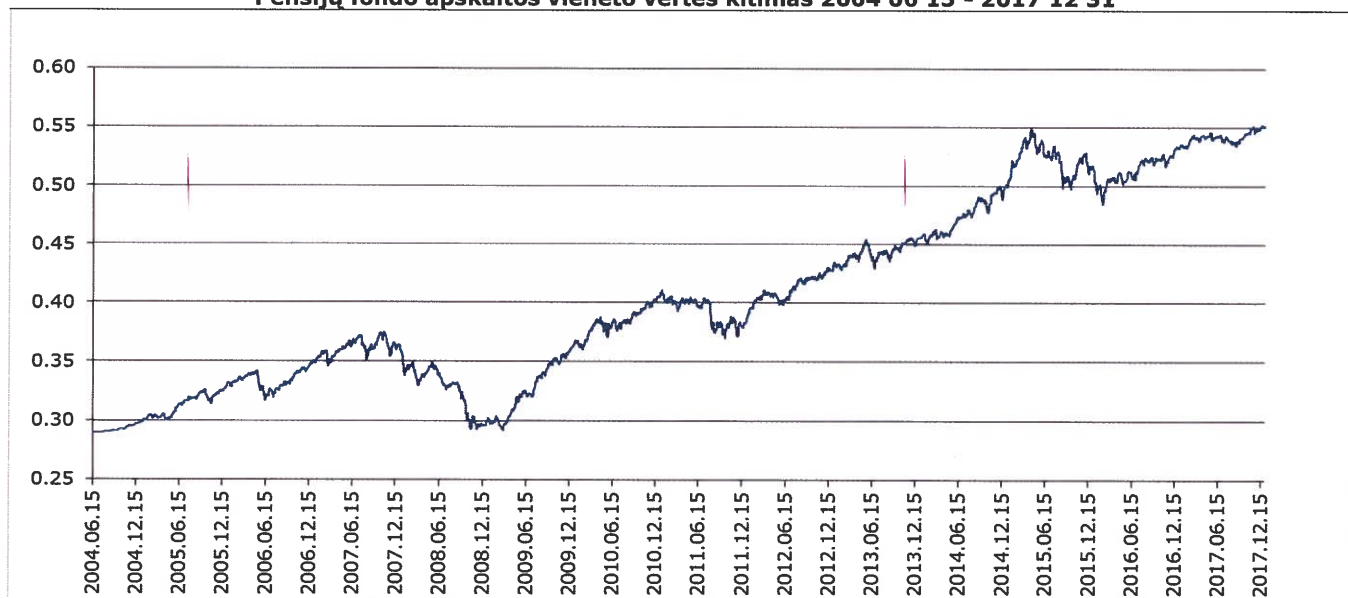
32. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus

2017 metais daugiausiai įtakos obligacijų rinkoms darė gerėjanti ekonominė situacija pasaulyje, politinė aplinka ir centrinių bankų veiksmai. Ekonomikos augimui euro zonoje pasiekus sparčiausią tempą per pastarąjį dešimtmetį, atsirado lūkesčių dėl didesnės infliacijos, tiesa, ji kol kas išlieka gana nedidelė (1,4 procento). Teigiamas nuotaikas palaikė ir pasibaigus rinkimams Prancūzijoje bei neramumams dėl Katalonijos mažėjęs politinis neapibrėžtumas. Spalio mėnesį ECB nusprendė sumažinti savo vykdomos obligacijų pirkimo programos apimtį nuo 60 mlrd. eurų iki 30 mlrd. eurų per mėnesį, bet pratęsė jos galiojimo terminą iki 2018 metų rugsėjo (esant reikalui jis gali būti dar pratęstas). Taip pat buvo paliktos galioti 0 proc. dydžio palūkanos paskoloms bei -0,4 proc. palūkanos komercinių bankų indėliams. Neskubėti kelti palūkanų euro zonoje skatino ir 14 proc. JAV dolerio atžvilgiu pernai sustiprėjęs euro kursas, nors FED tris kartus pakėlė JAV bazinės palūkanas. Dėl minėtų veiksmų saugiomis taupymo priemonėmis laikomų vyriausybių ir aukšto reitingo įmonių obligacijų palūkanos Europoje išliko mažos, o jų grąža pernai buvo artima nuliui.

2017 metais akcijų rinkas teigiamai veikė padidėjęs ekonomikos augimas JAV ir Europoje, geri įmonių rezultatai, optimizmas dėl JAV mokesčių reformos bei po rinkimų Prancūzijoje slūgusi politinė įtampa Senajame žemyne. Metų eigoje pasitaikė ir rinkos svyravimų - akcijų kainas žemyn bandė tempti JAV palūkanų didinimas, abejonės dėl D. Trumpo politikos, geopolitinė įtampa Korėjos pusiasalyje, neapibrėžtumas dėl politinės situacijos Ispanijoje, tačiau jų įtaka buvo daugiau epizodinė. Daugiausiai dėmesio sulaukė besivystančios rinkos - jas parėmė pagyvėjusi tarptautinė prekyba, stabili Kinijos paklausa ir silpnėjęs JAV dolerio kursas. Prisidėjo ir stabilizacija žaliavų rinkose - OPEC karteliui su Rusija sutarus riboti naftos gavybą, jos kaina pernai pakilo 17,7 procento. Nors akcijos nebėra pigios ir pradėjus augti infliacijai centriniai bankai ėmė varžyti paramą finansų rinkoms, jose išlieka didelis pinigų kiekis, skolinimosi sąlygos tebėra palankios, o nedidelės palūkanos, mažėjantis nedarbas, gerėjantys lūkesčiai ir įmonių pelno perspektyvos taip pat prisidėjo prie to, kad pozityvios nuotaikos nesisklaidė ir antroje metų pusėje. Pasaulio akcijų indeksas MSCI World EUR pernai pakilo 7,5 proc., o besivystančių šalių MSCI EM EUR indeksas ūgtelėjo beveik 20,6 procento.

Pateikiame pensijų fondo apskaitos vieneto vertės kitimą nuo fondo įsteigimo iki 2017 m. gruodžio 31 d.

Pensijų fondo apskaitos vieneto vertės kitimas 2004 06 15 - 2017 12 31

XII. ATSAKINGI ASMENYS

33. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą

Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamosi.

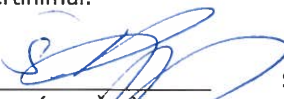
34. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai)

XII. ATSAKINGI ASMENYS (TĘSINYS)

35. Bendrovės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Žemiau pasirašę atsakingi asmenys patvirtina, kad ataskaitoje pateikta informacija atitinka tikrovę ir kad nėra nutylėtų faktų, galinčių turėti esminės įtakos pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Generalinis direktorius

(parašas)

Šarūnas Ruzgys

Vyriausioji finansininkė

(parašas)

Dalia Markūnienė

36. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją

36.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas (nurodyti vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus)

Generalinis direktorius

Šarūnas Ruzgys

Tel: (8-5) 2393 444

Sarunas.Ruzgys@luminorgroup.com

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

Tel: (8-5) 2393 444

Dalia.Markuniene@luminorgroup.com

36.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodyti konsultantų vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus

Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamosi.